

IRODALOM.

A könyvpiacz új termékei.

Chernel István: Az okszerű madárvédelem eszközei. Budapest, 1907. Kiadja az Orsz. Állatvédő Egyesület. Grimm Gusztáv bizománya. 8°, 43 old. 23 kép. Ára 30 fillér.

Huffel G.: Economie Forestière. Tome troisième. L'aménagement des Forêts. Paris, 1907. Lucien Laveur. 8°, 510 old.

Michaelis: Gute Bestandespflege mit Starkholzzucht. (Jó faállomány-ápolás, kapcsolatosan erős méretű törzsek nevelésével.) Nagy 8°. 30 old. Neudamm, 1907. Ára 1 márka.

KÜLÖNFÉLÉK.

Személyi hir. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a most folyó ciklus hátralevő részére az országos paedagogiai könyvtár és tanszermuzeum tanácsába külső tagul *Gaul* Károly budapesti m. kir. technologiai iparmuzeumi igazgatót, választmányunk tagját nevezte ki.

Nagy erdőttestek hivatása. Ilyen czimen a Hátszegben megjelenő „Közérdek” politikai és közgazdasági hetilap m. hó 7-iki száma figyelemreméltó és éppen részünkről teljes méltánylást érdemlő cikket közöl, amelyet következőkben egész terjedelmében reprodukálunk:

„A „Közérdek” június 30-iki számában rövid tudósítást közölt arról, hogy gróf Andrássy Sándor v. belső titkos tanácsos Hátszeg környékén nagyobb erdőbirtokot szándékozik venni, melyet vadászati célokra rendezne be. Információnk van arról, hogy e lovagias magyar főúr ezen nagykiterjedésű erdőbirtokon rendszeres gazdaságot is óhajtana bevezetni, mely nemcsak az erdőtörvény paragrafusainak tenne eleget, hanem köz- és nemzetgazdaságilag is óriási horderővel bírna éppen Hunyad megyében, mely általános gazdasági fellendülésre nézve hazánk megyéi között — tekintve erdőségeinek területi kiterjedését — elsősorban a rendszeres erdőgazdasági politika magaslatára van hivatva emelkedni.

Nem akarunk e helyen néhai nagy nemzetgazdaságunknak: Beksicsnek ismert erdőgazdasági elveire hivatkozni, melyek közül a hegyvidéken alakítandó hitbizományi, kincstári, vagy egyéb

biztos alapu erdőbirtokok létjogosultsága, sőt szüksége igen szépen és a bizonyítás elfogadható alapjain domborodik ki, csakis arra célzunk, hogy mivel e megyének erdősegei egész terjedelmükben feltétlen (abszolút) erdőtalajon állanak, ezen a jövőben is okszerű erdőkezelés alá vont tekintélyes területeken közgazdaságilag helyes és feltétlenül okadatolt rendszeres erdőgazdaság inkább nagy, összefüggő erdő-komplexumokon üzhető, mint kisebb, beosztásra alkalmatlan, szétdarabolt erdőparcellákon.

Ne feledjük, hogy az erdőgazdálkodás alá vont területeken első sorban a kisbirtok-politika boszulja meg magát! A helyes törvényszerű erdőgazdaság elválaszthatatlan a folytonosságon alapuló üzemviteltől; a modern szociálisztikus irány jogosult követeléseinek kielégíthetése — úgy a nemzet, mint a magánvagyon érdekeinek respektálása mellett csakis a nagy áldozatoktól vissza nem riadó, egyöntetű erdőkezelés mielőbbi életbeléptetésétől, illetve továbbfejlődésétől függ, mely e fontos érdekek tekintetbevétele mellett egyedül hivatott magasabb kulturai problémáknak megnyugtató kifejtésére is, az egységes magyar állameszme érdekében pedig éppen e nemzetiségi vitáknak leginkább exponált vármegyében megbecsülhetetlen missziót teljesít.

Arról van szó, hogy egy igen sok részletből álló nagy erdőbirtok a káros szétdarabolódás helyett hazánk egyik legtekintélyesebb magyar családjának: az Andrássy grófi familiának kezében egyesítenék, mely körülmény már magában is öröndetes, de főleg a kitűzött rendszeres erdőgazdasági politikára és Hunyad vármegye egységes gazdasági fejlődésére nézve óriási horderővel bir, oly horderővel, melyet sem az agrikultura szempontjából, sem nemzetiségi, vagy egyéb okokból kifogásolni nem lehet!

Ezért azon meggyőződést valljuk, hogy e tervezett birtokegyesítésnek nem lesznek útjában éppen azok, kik e fontos kérdésben elsősorban érdekeltek: t. i. maguk az erdőbirtokosok.“

Hozzászólás a növényföldrajzi megfigyelésekhez. Még az 1904. év szeptemberében fölhívást intézett hozzánk *Fekete* Lajos miniszteri tanácsos ur, mint az erdészeti növényföldrajzi megfigyelések vezetője, „... hogy vajjon mivel magyarázható meg a luczfenyő felső tenyészeti határának lezorítása a napos oldalon hazánk keleti és délkeleti hegységeiben ... ?“

A felhíváshoz kérdőív is van csatolva, amelynek egyik része a tenyészet felső határán a pásztorok által történt erdőpusztításról, másik része a nyári tenyészetnek a szárazság által előidézett, bár rövid időre való megszakításáról (mely a fűvek és egyes fácskáknak vagy cserjéknek kiszáradásában nyilvánul) kíván észlelt adatokat.

A kérdőív a szelet egyáltalában nem említi, holott eddigi megfigyeléseim amellet tanuskodnak, hogy éppen a szél hatásának van a kérdéses jelenségnél döntő befolyása. Délkeleti hegységeinkben az uralkodó szél, amely egyszersmind a romboló és sorvasztó is, a délnyugoti. Ezt nemcsak a meteorológiai megfigyelések bizonyítják, de megmutatja minden szabadon álló fa nemcsak a hegyeken, hanem a tágasabb völgyekben is. E helyeken ugyanis a fák délnyugoti oldalán az ágak rövidebbek, vékonyabbak, a levelek s fenyőknél a tűk kisebbek, fejletlenebbek, maga a fa északkelet felé hajolt s egész koronája részarányatlan. A szélnek kitettebb magasfekvésű helyek fenyői délnyugoti oldalukon csenevészek; az itt gyérebben fejlődött koronarészt vékony tűkkel benőtt gyenge ágak alkotják s a tűk maguk nem zöld, hanem vöröses- és sárgászöld színűek. Ezzel ellentétben ugyanannak a fának északi, keleti és nyugoti oldala a helyekhez mérten jó fejlődésű és szép, zöld színű; pedig éppen ellenkezően kellene lennie a dolognak, mert hiszen dél felől kapja a nagyobb világosságot s a több meleget a növény. Másutt így is van ez, de a szóban forgó hegységben olyan erős a délnyugoti szél sorvasztó hatása, hogy a fény és meleg növelő, fejlesztő erejét nemcsak ellensúlyozza, hanem egészen háttérbe szorítja.

Ha a fák egyedeinél ilyen szembeszökő hatását látjuk a szélnek, döntőnek kell lennie ennek a hatásnak a fák s általában a növényzet általános tenyészetére is.

A fatenyészet határának holléte nemcsak a természeti tényezők együttes működésétől, hanem az embertől is függvén, megengedem, hogy legelőnyerés céljából a jobb és talán több fűvet termő, tavasszal korábban s ősszel későbbig legeltethető napos oldalakon lejjebb szorította az ember a fatenyészetet mint az árnyas lejtőkön, de ugyanezt tette nemcsak a keleti és délkeleti Kárpátokban, hanem mindenütt. A régibb idők pusztítása után az erdő viszont

mindenütt igyekszik fölfelé tenyészeti határáig s hogy éppen csakis a kérdéses helyeken nem tudott a napos oldalakon az árnyas oldalakon tett előhaladásával lépést tartani, ezt kizárólag a délnyugoti szél sorvasztó hatásának tulajdonítom.

Az itt tapasztaltak után az a véleményem, hogy a szél egyebütt is közbejátszik a fatenyészet határának megszabásánál s hogy ez eddig nem tűnt fel, csak az lehet a magyarázata, hogy az uralkodó szél az árnyas oldalakat éri s itt többnyire beleolvad a hatása a napfény és meleg kisebb mértékének eredményébe. Hiszem azonban, hogy itt is kiválik, ha megfigyeléseinket erre is kiterjesztjük, mert pl. ha az északnyugoti oldalon lejjebb van a fatenyészet határa, mint az északon és északkeletin s a sorvasztó szél éppen északnyugotról fuj (mint tudtommal a Tátrában), akkor semmi kétség sem fér a szél befolyásához.

Ezt a közleményt, mely szolgáljon egyuttal válaszul az említett kérdésre, azért hoztam e helyen nyilvánosságra, hogy az említett helyen működő szaktársaim figyelmét fölhívjam s ennek révén már szerzett tapasztalataikat szintén közöljék vagy pedig gyűjtsenek a jelzett irányban megfigyeléseket.

Béky Albert.

Némely tudnivaló a homokkötésről és az ákác tenyésztéséről. Aki a budapest-pécsi vasutvonalon haladva, Pinczehelyen túl a Görbő—Belecska és Hidegkut közötti dus növényzettel borított dombokat látja, nem bír tudatával annak, hogy ott még 40—50 év előtt homokpusztaság terült el, mely sok helyen műveletlenül hevert, csak egyes nyárfaerdőcskék és itt-ott homokbavesző források környéke képeztek egy-egy oázist. De helyenként voltak kigyérült öreg tölgyesek, ugynevezett avasok is, melyek odut lakó négylábasoktól s madaraktól voltak elevenek.

E pusztának Hidegkut felé eső részét atyám kezdte megkötni az erdősítésre legalkalmatlanabb esztendőben, a hírhedt 1863-ik évi aszály idején. Mint gyermek, nagy érdekléssel kísértem azt a műveletet.

Utmutatóul egy kis füzetke szolgált Coburg hg erdőmestertől, ki a saját maga által végzett erdősítéseket írta meg benne, melyek azóta szép erdökké nőttek fel a vacsi homokpusztán, sőt, tán ismételten is, tarolás alá kerültek. Én is belé-belé kukkantam e könyvecskébe, hol némi illusztrációk voltak. Annyit tudok

belőle, hogy ez a németországi szakember nagyon el volt ragadtatva a mi homokunk nagy termékenységétől s hajtóerejétől, ha sikerül nyugalomba hozni; hogy abban nemcsak az ákác, de mindenféle fanem, mint az eper, melyet szintén felhasznál, sőt a tölgy is megnő. Ebből megint azt az okulást nyertem, hogy Németországban sokkal mostohábbak a homokterületek termőhelyi viszonyai.

Atyám fagyalból létesített igen jól diszló szélfogókat, ezek közé sorokba vetette az ákácsmagot; de ezt otthon a ragyogó szép májusi reggeleken először leforráztatta. A vetés szépen kikelt, de a forráságban tönkrement.

A száraz északi szelektől bolygatott homok azonban mindjobban futóvá vált s a fekete szélén is beljebb-beljebb vonult, elborítva mindent, mit útjában talált. Bámulva néztem, hogy helyenként a rozsnak csak kalásza, másutt meg gyökere látszik ki s, derengeni kezdett előttem, miért vált itt szükségessé a homokkötés.

A veszély sürgetős volt. Most már kanadai nyárdugványokkal a régi mód szerint, folytatódott a munka. De bármily mélyen eresztették a fúrt lyukba a félméteres dugványt, helyenként úgy kifujta ezt is a szél, hogy botként hevert a felületen, másutt annál szebben diszlott. Innen magyarázható a többi már ilyképp beültetett homokon a nyárfaerdők ligetes volta. A munka még évekig folytatódott s mégis az ákác, de annak ültetése, bizonyult legalkalmasabbnak.

Mind ezt, mind az avasokat most már kiszorította a szőlő, melyet először egy belecskai nemes ember telepített e vidéken, ugyanazon időtájban, az egész világ nagy ámulatára. Azóta a fillokszera felszöktette árát ezeknek az előbb értéktelen területeknek és Nagy-Dorog és Paks között is viruló szőlőterületté vált az a végtelenül unalmas homokpusztaság, melyen oly lassan czammogott hajdanában az utas keresztül.

Magam szintén nagy területeket ültettem be ákáczzal a homokon, de agyagtalajon is s arról győződtem meg, hogy bármily kiirthatatlan szívósságú e fa, ha egyszer gyökeret vert, mégsem szabad annak megtelepítésénél a legegyszerűbb körülményt sem figyelmen kívül hagyni, amire pedig oly könnyen hajlandók vagyunk; s ez okozza aztán, hogy némelykor nem sikerül az ákác

a legjobb talajon sem. Először figyelmébe ajánlom mindenkinek, hogy az *ákáczmag leforrázását* el ne mulasztja soha sem, mert keserves tapasztalatok révén jutunk arra a meggyőződésre, hogy mennyire szükséges az. A le nem forrázott mag nagyon rendetlenül, vontatottan kel, úgy hogy még június vége felé is egyre kel, ami aztán akadálya annak, hogy kellő időben a gyomtól tisztítsuk. Pedig a gyom iránt a legérzékenyebb fás növények egyike az ákác.

A későn kelő csemete kellőleg meg nem fásodik őszig s elfagyásnak és felfagyásnak van kitéve. Azért éppen a gyorsabb kicsirázás s ezáltal hosszabb tenyészidő s így erősebb csemeték nyerése miatt szükséges a leforrázás. Az ily mag egy hét alatt kikel, míg a leforrázatlan hetekig hever a földben s akkor is lassan, egyenetlenül kel ki.

Az ákáczmag kelésének azáltal kívánt egynémely erdőtiszt hosszabb időt szabni, hogy korán, mindjárt tavasz nyitásával vetette a forrázatlan magot, de ez a vetés az elfagyás miatt hézagossá, hiányossá vált, itt csak az utólag kelő csemeték maradtak meg. Az ákácsmagot, a fagyos szentekre való tekintettel, *május 10-ike előtt nem szabad elvetni*, ha sűrű egyenetlen sorokat akarunk létrehozni.

A másik megszivlelendő tanács, amit adhatok, az *ákázcsemeték csonkítása* az elültetés után. Ennek szükségességét rendes időjárás mellett nem szoktuk észrevenni. Csak akkor tűnik fel haszná, mikor olyan száraz évek köszöntenek be, amilyen az 1904. és 1905-iki esztendő volt. Ekkor azt tapasztaljuk, hogy a *csonkítatlan csemeték mind leszáradnak*, legfőljebb a gyökfőn hajtának ki vékony sarjakat, melyeket azután a gyom könnyen elfojthat. Ellenben az *arasnyi csonkra vágott ákázcsemeték* e csonkon igen erőteljes hajtásokat eresztenek a száraz esztendőben is és baj nélkül tulesnek az aszályon.

De a csonkításnál megint ne essünk túlzásba. Mert a tapasztalat azt mutatja, hogy a *tővig levágott ákázcsemete* megint egytől-egyig kiveszhet, ha a körülmények nem a legmegfelelőbbek.

A csemeték elföldelésére nézve kívánok még valamire figyelmeztetni, miről a tankönyvekben nincsen szó, de a praktikus szakember megfigyelésén alapszik. Előadódik olyan eset, hogy a

csemetét késő ősszel ki kell szedni, a terület más célra lévén fordítandó, még mielőtt lombját levetette, bár a vegetáció szünetel. Az ilyet, ha szállítani nem lehet, tavaszig jól el kell földelni. A lelkiismeretes gazda, attól való félelmében, hogy a csemete gyökere a mélyen kiaszott földben elfonyad, tulbőven meglocsolja az árkot, melybe a csemetét rakta, mielőtt a földet reá borítja.

A tapasztalat azt bizonyítja, hogy e művelet a gyökérnek könnyen megárthat, különösen a tölgynél. A gyökér u. i. kékes színbe játszik, mintha megfülledt, megrökönyödött volna, mely színváltozás, ha nagyobb mérvű, a csemete pusztulását, de legalább is nehéz megfogamzását idézheti elő.

Azért a csemetét *takaró földnek* vagy pakolásnál a mohának is legyen *elég nedvessége, de az a vízenyősségig ne fokozódjék.*

Ezek mind oly egyszerű dolgoknak látszanak, hogy sokszor éppen emiatt ügyet sem vetünk rájuk: az ugynevezett erdészeti ABC-be vágnak, mint Kozesnik igen találóan nevezte volt ezeket egy hasonlói irányu cikkében, amelyeknek nemtudását, illetve elhanyagolását sokszor érzékenyen bosszulja meg a tapasztalat.

Azért azt hiszem, hogy e megérlelődött adatok közlésével nem végeztem felesleges munkát.

Földes János.

A sebeshelyi felhőszakadás. A Budapesti Hírlap július 4-iki számában a napihírek között Sebeshely hunyadmegyei községben történt óriási felhőszakadásról értesít, amely usztatógátát tört, 50,000 m^3 fát elusztatott, hidakat, utakat, házakat rombolt és a havasokon sok marhát elpusztított. Gondolva, hogy e lapok olvasóit közelebbről érdekli az esemény, főbb vonásaiban leirom.

A zivatar június 24-én d. u. 4—5 óra között délnyugati irányból jött a havasokon tojásnyi nagyságot is elérő olyan sűrű jégesővel, hogy a talajt rövid idő alatt 10—15 *cm*-es réteg borította, amely az északi oldalakon csak 26-án olvadt el egészen. Az alsóbb hegyi régiókban jégnélküli volt a felhőszakadás.

A sebeshelyi patak felső folyása mentén nagy terjedelmű, bár felujult tarvágások vannak, amelyeken át a lezuhogó víz gyorsan a patakba futott, vizét rendkívüli módon felduzzasztotta s ez sodort magával, amit csak tudott.

A patak felső részén duzzasztó van. Ennek az udvarát telehordta az ár elsodort régi csusztatók darabjaival, gyökerestől

kitépett bokrokkal, cserjékkel és fákkal, vagy 250 m^3 hasábfával, iszappal és kővel s amint tele lett, a vízfal tetején rohant keresztül, mely maga sértetlen maradt. A duzzasztó és a Sebeshely felett levő felfogó gреб közötti patakrészen usztatás alatt álló mintegy 50,000 ürméter bükkfát a víz mind fölemelte s nekivitte a gреб-nek, mely az óriási nyomás alatt elszakadt. A kiszabadult ár a rengeteg fával, hordalékkal kicsapott a mederből, hidat, utat, kerítést szétrombolt, egyik malom gátját elszakította, vizikerekeit összetörte s a malmot és a mellette levő két házat körülrakta fával. Ezenkívül az árvíz a falu több házába is betódult, de romba egyet sem döntött.

A patakon volt fából mintegy 30,000 ürméter a faluban össze-vissza s lejjebb a szántóföldeken és réteken maradt vissza, a többi pedig a patakparton és mederben. A Szászvároson levő gerebrakodóba (ahol a vajdahunyadi vasgyár részére évente 80—100,000 ürméter bükkfát égetnek szénné) csak 1200 ürméter fa érkezett le, el azonban egyetlen hasáb sem uszott.

A napilap tudósítása sok marha elpusztulásáról is szól; értesülésem szerint ez sem történt meg. A havasi legelőjósággal annyiban függ össze a zivatar, hogy a rendkívüli jégeső a füvet leverte s most az érintett legelőkön alig van ennivaló.

Nagy kárt okozott a jég a csemetekertekben és ültetésekben is.

A pataknak usztatásra szolgáló berendezéseiben, partvédő művekben, hidakban, utakban, malomban, az usztatás alatt álló fa széthordásában stb.-ben az ár által okozott kár legalább is mintegy 20,000 koronára tehető.

A természeti erők ilyen erejével szemben a meglevő körülmények között nem volt védelem. Teljesen védtelenül nem állunk azonban ilyen csapással szemben sem, mert módunkban van az, hogy a körülményeket a veszedelem elkerülésére előlegesen csoportosítsuk. Ha nem lennének a patak mentén óriási, összefüggő tarvágások s ha a vízi szállítás helyett szárazföldi szállító eszközzel történnék a fa kihozatala, bizonyára nem okozott volna ez az elemi csapás olyan nagy kárt.

Béky Albert.

A kinestári erdők bevétele a múlt esztendőben az előbbi évekhez képest *három millió koronával emelkedett.* A bevételi

többlетnek kétharmadát *Darányi* földmivelésügyi miniszter hasznot hajtó befektetésekre szándékozik fordítani. Egyrészt a jövedelem fokozása, másrészt az állami erdők közgazdasági hatásának intenzívebbé tétele érdekében intézkedett a földmivelésügyi kormány, hogy a házi kezelést az állami erdőkben lehetőleg és fokozatosan életbeléptessék és kiterjeszszék. A máramarosszigeti erdőigazgatóság, a bustyaházi erdőhivatal, valamint a zsarnóczai erdőhivatal kerületében, továbbá a beszterczebányai erdőigazgatóság óhegyi erdőgondnokságában a házi kezelés jónak bizonyult. Intézkedett a földmivelésügyi kormány, hogy a házi kezelést az igazgatóság sziklai erdőgondnokságában már ebben az évben, a többi erdőgondnokságban pedig a jövő esztendőttől kezdve életbeléptessék. Elrendelte továbbá, hogy a házi kezelés 1908-tól kezdve a liptóujvári főerdőhivatalnak fenyőházai, maluzsinai, vihodnai és teplicskai erdőgondnokságaiban fogamatba vétessék. A házi kezelés lehetővé teszi, hogy a kitermelt fát az állam mint kész piaczi árut kisebb részletekben is áruba bocsássa és ezzel a favásárlást a kisebb tőkének és a közvetlen fogyasztásnak is hozzáférhetővé tegye és ennek folytán jobb árakat érhessen el, másrészt a kisebb tőkének is lehetővé tegye a fakeskedelmi vállalkozást. A befektetések közül kiemelendő a Görgény-folyó völgyében épülő vasut befejezése, valamint a fenyőházi magánhasználatu villamos vasut kiépítése, amelynek villamos műve a négykeretes villamos gőzfűrészhajtását és a fenyőházai kincstári nyaraló-telep világítását is ellátja. A beruházásokhoz csatlakoznak a havasi gazdálkodás érdekében tett intézkedések. Így Máramaros megyében három és Hunyad megyében egy havas rendeztetett be a szükséges épületekkel és létesítményekkel és megindultak a munkálatok az összes máramarosmegyei kincstári havasok, valamint Ung megyében egy havasi legelő modern berendezésére.

Az *Ocneria dispar* 1907. évi megjelenése. A kezelése alatt lévő s Pest megye kalocsai járásában fekvő erdőségekben az *Ocneria dispar* petéi oly nagy számban fordultak elő 1906—1907. év telén, hogy a nagy pusztítástól előre irtóztott mindenki.

A peték ez év tavaszán a rendkívüli időjárás folytán igen későn keltek ki s csak május hó elején lehetett helyenként a kis hernyókat szórványosan látni, míg május hóban oly nagy számban

fejlődtek ki, hogy a tölgy-, szil- és nyárfákat lekoppasztották, sőt vándorlásuk közben a buzaszálakon is láttam őket.

Ez évi junius hó vége felé feltűnő jelenség mutatkozott, ugyanis junius 17—18-án e vidéken igen erős ködök voltak reggelenként s valószínűleg ez ártott meg a hernyóknak, mert junius hó vége táján sűrűn lehetett azokat az utakon heverve találni, sőt junius 26-án egyik pásztor figyelmessé tett arra, hogy az erdők szélén lévő fák törzsének alsó részén igen sűrűn lehet találni nagyobb csomókban elhullott hernyókat, amit én szintén megsejtem s ott a hernyók dereka volt felfüggesztve s két vég-része aláhanyatlott s így elpusztulva volt sok ezerszámba az *Ocneria dispar* hernyója.

Valószínűleg a ködös időjárás alkalmával rakódhatott le valamely gombafaj a levelekre, amely a hernyók pusztulását okozhatta.

Igen érdekes lenne, ha más vidékekről is közöltetnének tapasztalatok ezen hernyófaj idej életlefolyásáról, hogy így össze lehetne hasonlítani azt, vajjon a betegséget tényleg a feltevés szerint a köd okozta-e?

Jelenleg pedig az *Ocneria dispar* molyhos tojáscsomóit igen elvétve lehet találni, itt-ott pedig egy-egy lepkéje él még.

Lenhárd Antal.

Megkésett kitüntetés. A Pesti Hirlapban olvassuk, hogy Coburg Fülöp herczeg *Szifft Gyula* hgi urad. főerdészt a Szász-Ernő házirend II. oszt. lovagkeresztjével tüntette ki, de a kitüntetés későn érkezett, mert a tehetséges és buzgó erdőtiszt, amint arról már hirt adtunk, junius hó 20-án hirtelen elhunyt.

Nagy faeladás. Az Oesterreichische Waldindustrie-Gesellschaft Klebinder & Co bécsi cég megvette a volt Bánffy-féle kárásztelki (Szilágy megye) hitbizományi uradalom 500 k. holdon levő tölgyfaállományát 500,000 koronáért.

A héja szemtelensége. Ezen, általam szivből gyűlölt, vérszopó haramiáról magam is, mások is, már sok mindenféle rablókalandot, vakmerő zsványkodást irtunk össze vadász-szaklapjaink hasábjain. Az elmúlt hónapban Szovátán, egy újabb oly gazságát figyeltem meg, amely bizonyára minden vadász s madárkedvelő embert érdekelhet.

A kora reggeli órákban, a Kálvária-hegy oldalán fogatosított kopár fásítást vizsgáltam meg az ottani erdőőr vezetése mellett. Utunk 30 éves bükksudarason keresztül vezetett a hegygerincz-czel párhuzamosan. Hallgatagon, csendesen mentünk egymás után a keskeny gyalogösvényen, melyen olykor a fürdőközség is meg szokott fordulni.

Egyszerre egy vén héja nyilegyenesen surrant előttünk a sudarasba, alig 20—25 lépésre tőlünk. Rögtön észrevettem, hogy a rabló ismét „munkájában van” s tölem telhetőleg siettem utána, hogy tetten érjem őt s ha lehet, megakadályozzam rablásában. Sajnos, fegyver nem volt kéznél. Alig ugrottunk egy pár lépést, már meg is láttuk a tolvajt, amint vergődve igyekezett ki egy bokorból, karmai között tartva és vive egy fekete-rigó teljes fészket!

Valószínűleg vagy csak a fiatalok voltak a fészekben, vagy az öreg rigó annyira lelapult benne, hogy sietségében a héja nem tudta őt kiemelni, mert bennünket már előbb észrevett; — kapta tehát az *egész fészket* mindenestül s vitte magával!! Csalódásról szó sem lehet, mert alig volt tőlem 6—8 lépésre, tehát tisztán láttam; azonkívül ott volt a fészek helye is még egy pár ággal, foszlánynyal az ágak között.

Craus Géza.

Halálozás. Wamoscher Nándor földbirtokos, az O. E. E. alapító tagja (Monostorszeg), továbbá Szepesházy János m. k. erdőszámvizsgáló (Nagybánya), az O. E. E. rendes tagja elhunytak. Béke hamvaikra!

